

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

21 maart 2017

WETSONTWERP

houdende vereenvoudiging, harmonisering,
informatisering en modernisering
van bepalingen van burgerlijk recht en
van burgerlijk procesrecht alsook
van het notariaat, en houdende
diverse bepalingen inzake justitie

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 54 **2259/ (2016/2017):**

001: Wetsontwerp.
002: Bijlage.
003: Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 mars 2017

PROJET DE LOI

portant simplification, harmonisation,
informatisation et modernisation de
dispositions de droit civil et
de procédure civile ainsi
que du notariat, et portant
diverses mesures en matière de justice

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 54 **2259/ (2016/2017):**

001: Projet de loi.
002: Annexe.
003: Amendements.

Nr. 112 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

Art. 123

Het voorgestelde artikel 892/6 vervangen als volgt:

“Art. 892/6. De toegang tot de gegevens van het centraal erfrechtregister is kosteloos.

Onverminderd het eerste lid, bepaalt de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ingericht door de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, de gegevens van de akten en attesten van erfopvolging opgemaakt door de Belgische notarissen, van de Europese erfrechtverklaringen, van de verklaringen van verwerping en van de verklaringen van aanvaarding onder voorrecht van boedelbeschrijving, die door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat in het centraal erfrechtregister moeten worden opgenomen, de vorm en de nadere regels van de registratie, de nadere regels inzake de toegang tot het register, de andere akten betreffende het erfrecht die kunnen worden opgenomen in het register, de nadere regels van de mededeling in het Belgisch Staatsblad en het tarief van de kosten.”

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe om te preciseren, in de eigenlijke tekst van de wet, dat de toegang tot de gegevens van het centraal erfrechtregister kosteloos is.

Voor het overige blijven de nadere regels inzake de registratie, zoals de vereiste gegevens en de vorm, de nadere regels inzake de toegang, de andere akten betreffende het erfrecht die kunnen worden opgenomen in het register en de

N° 112 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

Art. 123

Remplacer l'article 892/6 proposé comme suit:

“Art. 892/6. L'accès aux informations du registre central successoral est gratuit.

Sans préjudice de l'alinéa 1^{er}, le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, après avis de la Commission de la protection de la vie privée organisée par la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel, les données des actes et certificats d'hérédité établis par les notaires belges, des certificats successoraux européens, des déclarations de renonciation et des déclarations d'acceptation sous bénéfice d'inventaire, qui doivent être reprises par la Fédération Royale du Notariat belge dans le registre central successoral, la forme et les modalités de l'enregistrement, les modalités d'accès au registre, les autres actes concernant le droit des successions qui peuvent être enregistrés dans le registre, les modalités de la mention au Moniteur belge et le tarif des frais.”

JUSTIFICATION

Cet amendement vise à préciser, dans le texte même de la loi, que l'accès aux données du registre central successoral sera gratuit.

Pour le surplus, les autres modalités relatives à l'enregistrement, telles que les données requises et la forme, les modalités concernant l'accès, les autres actes relatifs à la succession qui peuvent être repris dans le registre et les

nadere regels van de mededeling in het *Belgisch Staatsblad* behoren tot de bevoegdheid van de Koning, evenals het tarief van de (andere) kosten, zoals de kosten voor de inschrijving en de aanpassing in het centraal erfrechtregister.

Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Sophie DE WIT (N-VA)
Sarah SMEYERS (N-VA)
Kristien VAN VAERENBERGH (N-VA)
Gilles FORET (MR)
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)
Christian BROTCORNE (cdH)
Philippe GOFFIN (MR)

modalités relatives à la mention au *Moniteur belge*, relèvent de la compétence du Roi, ainsi que le tarif des (autres) frais tels que les frais d'inscription et d'adaptation dans le registre central successoral.

Nr. 113 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**
(ter vervanging van amendement nr. 15)

Art. 11

De voorgestelde tekst vervangen als volgt:

“, en dat in dat laatste geval contact werd toegestaan door de bevoegde centrale autoriteit van de gemeenschappen in België”.

VERANTWOORDING

Dit amendement brengt een verduidelijking aan ten opzichte van amendement nr. 15.

Zoals gesuggereerd werd tijdens de hoorzittingen in de commissie voor de Justitie, is het wenselijk voor het laatste uitzonderingsgeval vermeld in het eerste lid van dit artikel te specificeren dat het contact werd toegestaan door de bevoegde centrale autoriteit van de gemeenschappen in België zoniet zou men kunnen denken dat het hier gaat om de autoriteit van de Staat van herkomst, vermeld in het begin van de zin.

Sonja BECQ (CD&V)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Sophie DE WIT (N-VA)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Philippe GOFFIN (MR)

N° 113 DE MME **BECQ ET CONSORTS**
(en remplacement de l'amendement n°15)

Art. 11

Remplacer le texte proposé par ce qui suit:

“, et, dans ce dernier cas, que ce contact ait été autorisé par l'autorité centrale communautaire compétente en Belgique.”.

JUSTIFICATION

Cet amendement tient à clarifier le texte de l'amendement n° 15.

Comme il avait été suggéré lors des auditions en commission de la justice, il est souhaitable d'indiquer que, pour la dernière exception reprise dans le premier alinéa de cet article, le contact soit autorisé par l'autorité centrale communautaire compétente en Belgique sans quoi on pourrait penser qu'il s'agit de l'autorité de l'état d'origine, évoquée au début de la phrase.

Nr. 114 VAN MEVROUW BECQ c.s.

Art. 64

In het voorgestelde lid, de woorden “van de adoptant of van de echtgenoot of samenwonende” vervangen door de woorden “van de adoptant of van de echtgenoot, van de samenwonende of van de voormalige partner” en de woorden “voor de adoptant of de echtgenoot of samenwonende” vervangen door de woorden “voor de adoptant of voor de echtgenoot, voor de samenwonende of voor de voormalige partner”.

VERANTWOORDING

De wet van 20 februari 2017 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, betreffende de adoptie heeft artikel 353-2 van het Burgerlijk Wetboek gewijzigd (artikel 9 van de wet). Die wet past het Burgerlijk Wetboek aan, aan onder meer de arresten nr. 94/2012 en 94/2015 van het Grondwettelijk Hof. Meer bepaald wordt nu ook de “voormalige partner” beoogd in dit artikel.

Dit wetsontwerp wijzigt artikel 353-2 door er een nieuw lid in in te voegen. Deze wijziging integreert evenwel nog niet de mogelijkheid om het kind van een voormalige partner te adopteren.

In dit nieuwe lid van artikel 353-2 van het Burgerlijk Wetboek moet bijgevolg ook de “voormalige partner” beoogd worden.

Sonja BECQ (CD&V)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Sophie DE WIT (N-VA)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Philippe GOFFIN (MR)

N° 114 DE MME BECQ ET CONSORTS

Art. 64

À l’alinéa proposé, remplacer les mots “de l’époux ou du cohabitant” par les mots “de l’époux, du cohabitant ou de l’ancien partenaire” et remplacer les mots “pour l’époux ou le cohabitant” par les mots “pour l’époux, le cohabitant ou l’ancien partenaire”.

JUSTIFICATION

La loi du 20 février 2017 modifiant le Code civil en ce qui concerne l’adoption, a modifié l’article 353-2 du Code civil (article 9 de la loi). Cette loi a adapté en fait le Code civil entre autres aux arrêts n° 94/2012 et 94/2015 de la Cour Constitutionnelle. Plus précisément, cet article vise désormais également “l’ancien partenaire”.

Le présent projet de loi modifie l’article 353-2 en y insérant un nouvel alinéa. Cependant cette modification n’intègre pas encore la possibilité d’adopter l’enfant d’un ancien partenaire.

Par conséquent, “l’ancien partenaire” doit également être visé dans ce nouvel alinéa de l’article 353-2 du Code civil.

Nr. 115 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

Art. 71

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 71. Artikel 591, 14° van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juli 2013 wordt vervangen als volgt:

“14° van de vorderingen betreffende de terugvordering van het leefloon zoals bedoeld in artikel 26 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie en van de vorderingen betreffende de terugvordering van de kosten van de maatschappelijke dienstverlening zoals bedoeld in artikel 98, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;”

VERANTWOORDING

De rechtspraak van het Hof van Cassatie verduidelijkt dat de terugvordering van de bedragen van de maatschappelijke bijstand niet gelijk mag worden gesteld met een uitkering tot onderhoud (Cass. 17 september 1982, Arr. Cass., I, 1983, blz. 89). Bijgevolg moet de band tussen de onderhoudsverplichtingen en de verplichtingen verbonden aan het leefloon verdwijnen, zelfs al zouden de vragen met elkaar in verband kunnen staan (terugbetaling van het leefloon door de schuldenaars van het onderhoudsgeld – cf. artikel 4 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie). Daarom beoogt dit artikel de opheffing van artikel 591, 14°, van het Gerechtelijk Wetboek.

Door het feit dat er hiervoor geen specifieke regeling bestaat, delen de vrederechter en de rechtbank van eerste aanleg deze bevoegdheid op grond van de artikelen 568 en 590 van het Gerechtelijk Wetboek.

Deze keuze kan echter niet aangehouden worden omwille van de onderliggende principes van de hervorming die de familierechtbank heeft tot stand gebracht. De wet van 30 juli 2013 maakte in feite de vrederechter bevoegd voor het beslechten van de geschillen over het verhalen van de voorschotten en/of het leefloon door het OCMW (wetsontwerp betreffende de invoering van een familie- en jeugdrechtsbank, amendement nr. 290 van de heer Brotcorne (DOC 53 682/020, blz. 11).

N° 115 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

Art. 71

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 71. L'article 591, 14°, du même Code, remplacé par la loi du 30 juillet 2013 est remplacé par ce qui suit:

“14° des demandes relatives au remboursement du revenu d'intégration social visé à l'article 26 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale et des demandes relatives au remboursement des frais d'aide sociale visé à l'article 98, § 2, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale;”

JUSTIFICATION

La jurisprudence de la Cour de cassation précise qu'on ne peut assimiler le recouvrement des montants de l'aide sociale à une pension alimentaire (Cass., 17 septembre 1982, Pas., I, 1983, p. 83). Par conséquent, le lien entre les obligations alimentaires et les obligations liées au revenu d'intégration sociale doit disparaître, même si les questions pouvaient être connexes (remboursement du revenu d'intégration par les débiteurs d'aliment – cfr. article 4 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit de l'intégration sociale). C'est la raison pour laquelle cet article du projet de loi envisage de supprimer l'article 591, 14°, du Code judiciaire.

Faute de prévoir un régime spécifique dans ce domaine, ce sont le juge de paix et le tribunal de première instance qui se partageaient cette compétence sur base des articles 568 et 590 du Code judiciaire.

Cette option ne peut toutefois pas être retenue en raison des principes sous-jacents à la réforme qui a institué le tribunal de la famille. De fait, la loi du 30 juillet 2013 a fait le choix de confier au juge de paix le soin de trancher les litiges relatifs à la récupération des avances et/ou le revenu d'intégration sociale par le CPAS (Projet de loi portant création d'un tribunal de la famille et de la jeunesse, Amendement n° 290 de Mr. Brotcorne, DOC 53 682/020, p. 11).

Er wordt niet teruggekomen op deze destijds door de wetgever gemaakte keuze, die daarenboven niet in vraag werd gesteld door het Grondwettelijk Hof, ook al moesten twee verschillende gerechten worden gevat naargelang het al dan niet een invordering van een leefloon betreft (GwH 17 november 2007, nr. 142/2016, overw. B.8.). Deze keuze behoort tot de beoordelingsbevoegdheid van de wetgever en doet geen afbreuk aan het recht op toegang tot de rechter (*ibidem*, overw. B.7.).

Deze keuze kan gemakkelijk begrepen worden. Volgens de door de wet van 30 juli 2013 bepaalde verdeelsleutel is de vrederechter de natuurlijke rechter voor de kwetsbare personen. Hij beschikt immers “over een belangrijke knowhow terzake die zich op ideale wijze combineert met zijn nabijheidsrol”. (wetsvoorstel betreffende de invoering van een familie- en jeugdrechtsbank, DOC 53 682/020, blz. 8).

De hervorming van 2013 met betrekking tot de familierecht-bank beoogde enkel de vorderingen tot terugbetaling van het leefloon, ingeleid door de OCMW's. Andere vorderingen kunnen evenwel worden uitgeoefend door het centrum voor het terugkrijgen van derden van de op zich genomen kosten om een persoon in een onzekere situatie te helpen. Het gaat over de terugbetaling van de kosten van maatschappelijke dienstverlening bedoeld in artikel 98, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Daarom wordt artikel 591, 14°, van het Gerechtelijk Wetboek hersteld om het geheel van geschillen die betrekking hebben op de terugbetaling door derden van de door het OCMW op zich genomen kosten te beogen.

Daar waar het stelsel van de volstreckte bevoegdheid wordt herzien om de hierboven vermelde principes te integreren, is er geen sprake van het herzien van de op deze materie toepasselijke territoriale bevoegdheidsregels. Het zijn de regels van artikel 624 van het Gerechtelijk Wetboek die van toepassing zullen zijn. Er kan immers geen sprake zijn van het herstel van het stelsel van artikel 626 van het Gerechtelijk Wetboek, omdat de bevoegdheid gegrond op de woonplaats van de eiser geen nut heeft als de eiser een OCMW is.

Sonja BECQ (CD&V)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Sophie DE WIT (N-VA)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Philippe GOFFIN (MR)

Il n'est pas question de remettre en cause ce choix opéré par le législateur de l'époque. D'ailleurs, ce choix n'a pas été remis en cause par la Cour constitutionnelle même si pourtant deux juridictions différentes devaient être saisies selon qu'il était question d'un recouvrement du revenu d'intégration sociale ou pas (C. const., 17 novembre 2016, n° 142/2016, pt. B.8.). Cette option relève du pouvoir d'appréciation du législateur et n'a pas remis en question le principe de l'accès au juge (*ibidem*, pt B.7.).

On peut comprendre ce choix aisément. Selon la clé de répartition retenue par la loi du 30 juillet 2013, le juge de paix est le juge naturel des personnes vulnérables. En effet, il “dispose d'un grand savoir-faire en la matière qu'il combine idéalement avec son rôle de proximité” (Proposition de loi portant création d'un tribunal de la famille et de la jeunesse, DOC 53 682/020, p. 8).

La réforme de 2013 sur le tribunal de la famille ne visait que les demandes en remboursement des revenus d'intégration sociale, introduites par les CPAS. Cependant, d'autres actions peuvent être exercées par le centre en vue de récupérer auprès de personnes tierces des frais qu'il a contractés pour aider une personne précarisée. Il s'agit du remboursement des frais de l'aide sociale visés à l'article 98 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'action sociale.

C'est la raison pour laquelle l'article 591, 14°, du Code judiciaire est rétabli pour viser l'ensemble des litiges qui concernent le recouvrement des frais contractés par le CPAS. auprès de personnes tierces.

Si le régime des compétences d'attribution est revu pour intégrer les critères développés ci-dessus, il n'est pas question de prévoir de règles de compétence territoriale spécifiques applicables à cette matière. Ce sont les règles de l'article 624 du Code judiciaire qui seront d'application. En effet, il ne peut être question de rétablir le régime de l'article 626 du Code judiciaire, abrogé par l'article 72 du projet de loi, car la compétence fondée sur le domicile du demandeur n'a pas de sens si le demandeur est un CPAS.

Nr. 116 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

Art. 104

In de Nederlandse tekst, het voorgestelde artikel 13 vervangen als volgt:

“Art. 13 In alle gevallen moeten de schenkingsakten worden bezorgd aan de bisschop van de woonplaats van de schenker. De bisschop moet de schenkingsakten, samen met zijn advies, verzenden aan de minister bevoegd voor de erediensten opdat de machtiging voor de aanvaarding zou worden gegeven.””

Sonja BECQ (CD&V)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Sophie DE WIT (N-VA)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Philippe GOFFIN (MR)

N° 116 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

Art. 104

Dans le texte néerlandais remplacer l'article 13 proposé comme suit:

“Art. 13 In alle gevallen moeten de schenkingsakten worden bezorgd aan de bisschop van de woonplaats van de schenker. De bisschop moet de schenkingsakten, samen met zijn advies, verzenden aan de minister bevoegd voor de erediensten opdat de machtiging voor de aanvaarding zou worden gegeven.””

Nr. 117 VAN MEVROUW **BECQ c.s.**

Art. 105

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 105. Artikel 67 van het keizerlijk decreet van 6 november 1813 op de bewaring en het beheer der goederen welke de geestelijkheid in verschillende delen van het keizerrijk bezit wordt vervangen en in de Nederlandse lezing vastgesteld als volgt:

“Art. 67. De notaris voor wie een akte verleden werd houdende schenking onder levenden ten voordele van een seminarie of een kerkelijke secundaire school, zal daarvan kennis geven aan de bisschop, die de stukken, samen met zijn advies, moet verzenden aan de minister bevoegd voor de erediensten, opdat, zo daartoe grond bestaat, de machtiging voor de aanvaarding op de gewone wijze zou worden gegeven.

Die giften worden enkel onderworpen aan het vaste recht van één frank”.”.

Sonja BECQ (CD&V)
Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Sophie DE WIT (N-VA)
Raf TERWINGEN (CD&V)
Philippe GOFFIN (MR)

N°117 DE MME **BECQ ET CONSORTS**

Art. 105

Remplacer cet article comme suit:

“Art. 105. L'article 67 du décret impérial du 6 novembre 1813 sur la conservation et administration des biens que possède le clergé dans plusieurs parties de l'empire est remplacé comme suit:

“Art. 67. Tout notaire devant lequel il aura été passé un acte contenant donation entre vifs au profit d'un séminaire ou d'une école secondaire ecclésiastique, sera tenu d'en instruire l'évêque, qui devra envoyer les pièces, avec son avis, au ministre ayant les cultes dans ses attributions afin que, s'il y a lieu, l'autorisation pour l'acceptation soit donnée en la forme accoutumée.

Ces dons ne seront assujettis qu'au droit fixe d'un franc.”.”.